

Samverkan mellan funktionshindersorganisationerna och hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Datum	Torsdagen den 1 februari 2024
Tid	Kl. 14:00-15:30
Plats	MS Teams
Närvarande	Funktionsrätt Stockholms län: Lennart Håwestam, Annika Hässler, Britt Bergh, Per Larsson, Christina Brännström, Peder Skarstedt, Karin Aronsson SRF Stockholm Gotland: Anne Mondotter, Elisabet Ravstis, Pia-Lena Krisché DHR: Yvonne Björkman Förvaltningen: Anders Ahlsson, Julia Forssmed, Annicka Sterner, Anna Hedström, Eva Printz, Josefin Högvide

1 Inledning

Anders Ahlsson, hälso- och sjukvårdsdirektör, öppnar mötet och inleder med en presentationsrunda.

2 Mötesanteckningar från föregående sammanträde

Mötesanteckningar från föregående möte 2023-11-30 läggs till handlingarna.

3 Verksamhetsplan och budget 2024

Anna Hedström och Annicka Sterner, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, beskriver utgångspunkter för samt sammanfattar de viktiga linjerna i hälso- och sjukvårdsnämndens (HSN) och primärvårdsnämndens (PVN) respektive verksamhetsplan. HSN får 24 nya uppdrag för 2024 och har ytterligare 62 pågående uppdrag från 2023. PVN får tio nya uppdrag 2024 och har ytterligare 13 pågående uppdrag från 2023. Särskild beskrivning av de ekonomiska förutsättningarna och åtgärder som vidtas för en ekonomi i balans.

Annika Hässler, Funktionsrätt, ställer fråga om på vilket sätt förvaltningen arbetar med vårdbehovsanalyser. Svar att arbetet leds av avdelningen för kunskapsutveckling. Hittills bland annat vad vårdbehov är definierats samt

att vi kunnat beskriva hur olika typer av vård konsumeras över länet. Förvaltningen återkommer med en presentation av detta arbete.

Per Larsson, Funktionsrätt, ställer fråga om att vårdcentralerna ska utgöra navet och om detta kommer innebära att de som behöver kan få en speciell koordinator. Svar att det inte finns något specifikt uppdrag om koordinatörer men att det är tydligt att ingången och samordningen i första hand ska ske på vårdcentralen.

Lennart Håwestam, Funktionsrätt, ställer fråga om att vårdcentralerna ska utgöra navet och få en blygsam höjning i ekonomiskt avseende för detta samtidigt som vi vet att administrationen ska minska och att det saknas utbildad personal. Därtill ska vården vara tillgänglig och vi ska nå Socialstyrelsens riktlinjer om listningstak. Hur ska detta gå till med det ekonomiska utrymme som finns att tillgå? Svar att just detta inte i första hand är en fråga om ekonomiskt utrymme utan det som framför allt kommer att avgöra är hur vi klarar att kompetensförsörja. Det finns också ett budgetuppdrag långsiktigt att öka primärvårdens andel av pengarna som går till vården.

Christina Brännström, Funktionsrätt, ställer fråga om det sker satsningar på specialistsjuksköterskor. Förvaltningen återkommer med svar.

Presentationen finns i bilaga 1.

4 Förslag på teman 2024

SRF och Funktionsrätt har skickat in önskemål på teman för 2024 enligt bilaga 2.

Sekreteraren tar med sig följande önskemål:

- Trycka ännu hårdare på vikten av att presentationer och annat material skickas ut i god tid till rådet.
- Att föredragaren i förväg skickar med vad denne särskilt önskar få inspel kring.

5 Målbild för vård av äldre i beställarplanen

Eva Printz och Josefin Hågvide, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, beskriver bakgrunden där den nuvarande geriatrikplanen gäller 2018-2026. Under 2022 inleddes arbete som genomförs i tre steg där beställarplan vård av äldre är det tredje steget. Uppdraget handlar om att göra en plan med 10-årsperspektiv. Beställarplanen kommer att omfatta en beskrivning av nuläget, analys av vårdbehov samt en konkret plan för vad som behöver göras på kortare och längre sikt, när och av vem. Planen kommer att följas upp och justeras kontinuerligt tillsammans med företrädare för patienter samt vård- och omsorgsgivare. Beskrivning av hur arbetet hittills har genomförts och hur beslut planeras att fattas. Förslag målbild vård av äldre presenteras. Målet med planen för vården av äldre med sammansatta vårdbehov är att vi styr mot en mer effektiv resursanvändning samt jämlik vård.

Fråga ställs till samverkansrådet: Utifrån förslaget till målbild, är det något ni saknar eller har kommentarer kring?

Det går bra att skicka in synpunkter skriftligt men dessa behöver komma senast under denna vecka.

Karin Aronsson, Funktionsrätt, beskriver att det behövs en överblick av hur vården fungerar och att detta kan vara ett bra första steg i detta.

Yvonne Björkman, DHR, betonar vikten av att kompetens följer med utifrån det faktum att personer med funktionsnedsättning generellt blir mycket äldre än tidigare.

Presentationen finns i bilaga 3.

6 Övriga frågor

Karin Aronsson, Funktionsrätt, beskriver att de har fått information från en medlemsförening om att personer som har behov av sondmat har fått den restnoterad. Hur arbetar regionen för att säkerställa tillgången till sondmat?

Svar att Förbrukningshjälpmedel i hemmet (FHH)/SLSO ansvarar för området näring däribland sondmat. FHH hanterar hela kedjan - från upphandling enligt LOU av produkter till distribution till brukare; däremellan sortimentsarbete med förskrivare, lagerhållning, transport till utlämningsställe eller hemleverans.

FHH har Upphandlingsenheten till sin hjälp i kravställan i LOU-upphandlingar men restnoteringar kan kopplas till påverkansfaktorer som är svåra att råda över - exempelvis råvarubrist i spår av både pandemi och krig samt att vissa leverantörer slutar att tillverka vissa produkter. FHH jobbar aktivt med patientsäkerhetsrisker och samverkan med förskrivare och HSF i frågan.

Följdfråga hur en person gör som inte kan få sondmat. Svar att det är vårdgivaren som är ansvarig för situationen och att då hitta ett alternativ.

Karin Aronsson, Funktionsrätt, ställer fråga om vad som händer med journalanteckningar när en privat vårdgivare som haft avtal med regionen stänger ner sin verksamhet? En vårdgivare som till exempel inte har haft Take care. Några föreningar har hört av sig och undrar hur den medicinska överlämningen går till. Det är en fråga som kan kopplas till de omstruktureringar som kommer ske inom hälso- och sjukvården och omställningsplanen.

Svar att om en privat vårdgivares verksamhet upphör fortsätter den privata vårdgivaren att ansvara för förvaring och arkivering av patientjournalerna

under den tid de ska finnas tillgängliga, det vill säga i 10 år. Om den privata vårdgivaren inte har möjlighet att ta hand om de patientjournaler som finns när verksamheten upphör kan vårdgivaren ansöka om ett omhändertagande av journalerna hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Vid anteckningarna,

Julia Forssmed

Nästa möte i rådet är den 11 april kl. 14:00-15:30

VP 2024 för HSN och PVN

Samverkansråd
1 februari 2024

Utgångspunkter för verksamhetsplanerna

Utgångspunkter för nämndernas verksamhetsplaner

- Åtgärder ekonomi i balans
- Målbild och strategisk plan – fortsatt arbete med reformer utifrån behovsstyrd och nära vård
- Vårdens kompetensförsörjning
- Tillgänglighet till vården
- Välfärdsbrottslighet ska motverkas
- Kris- och katastrofmedicinsk beredskap och säkerhet
- Minska administration

Verksamhetsplan HSN

Viktiga linjer i verksamhetsplan HSN

- Åtgärdsplan för att klara en budget i balans
- Fortsatt arbete utifrån riktlinjer i budget 2023 – vårdbehovsanalyser, geografiska principer, omställning från vårdval till annan avtalsform
- Målbild och strategisk plan för hälso- och sjukvården
- Beställarplan för vård för äldre
- Nya avtal för akutsjukhusen
- Åtgärder för ökad tillgänglighet inom delar av psykiatri och den somatiska vården
- Fler ST-tjänster inom bristspecialiteteter, underlätta sidotjänstgöring för ST-läkare
- Kunskapsstyrning, inkl ny cancerplan och utredning av styrning av RCC
- Välfärdsbrottslighet ska motverkas
- Minska administration
- Samtliga budgetuppdrag inarbetade i texten

Fullmäktiges uppdrag i budget till HSN

- HSN får 24 nya uppdrag för 2024, till exempel:
  - Ta fram en strategisk plan och målbild för hälso- och sjukvården (ersätter Framtidsplanen)
  - Flera olika uppdrag med fokus på att motverka välfärdsbrottslighet
  - Stimulera familjecentralsverksamhet på ytterligare platser i länet
  - Säkra vård för patienter med endometriosis och osteoporos
  - Förbättra cancervården när det gäller mammografiscreening och prostatacancersvård
  - Utveckla styrning av Regionalt cancercentrum och tydligare integrera RCC i vården
- HSN har ytterligare 62 uppdrag (från FM och nämnden själv) som är pågående från 2023.

Verksamhetsplan PVN

Viktiga linjer i verksamhetsplan PVN

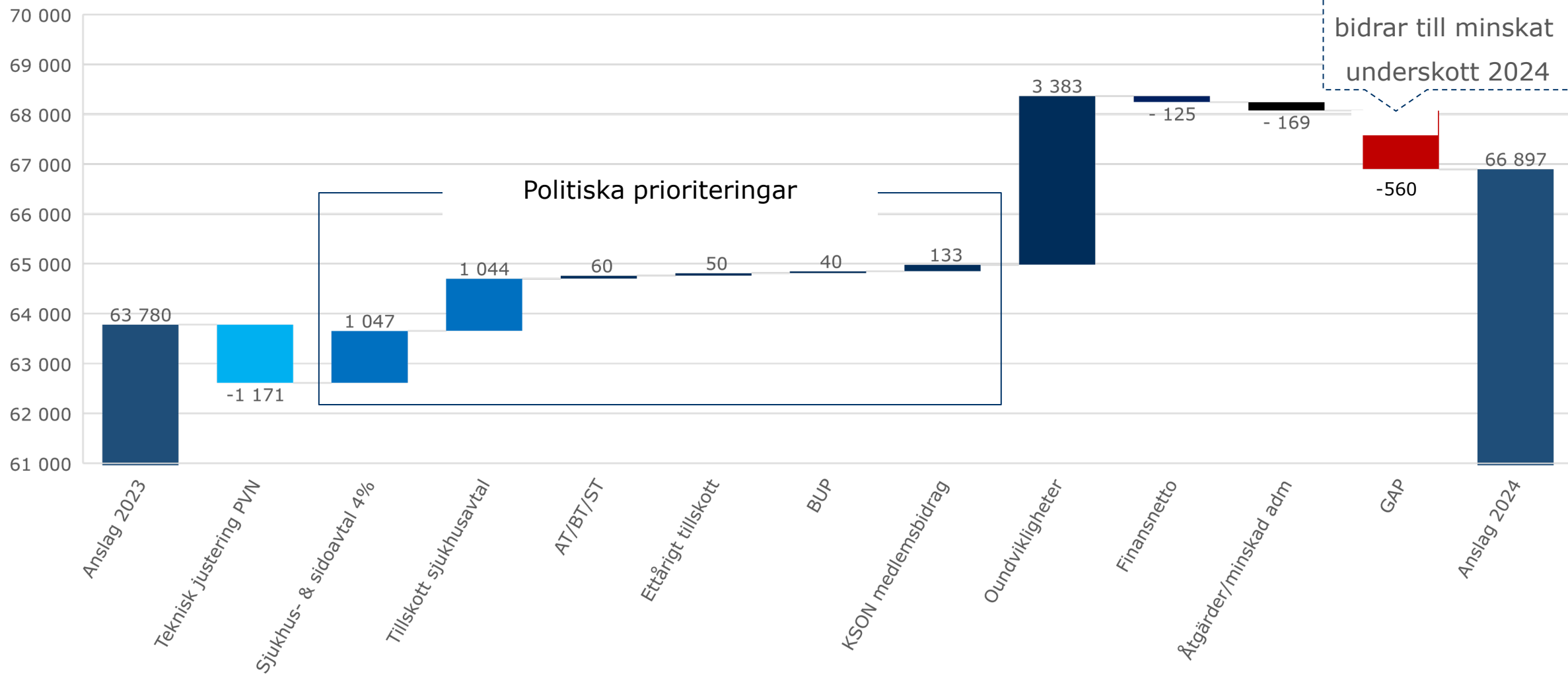
- Åtgärdsplan för budget i balans.
- Arbeta med reformer; vårdbehovsanalyser => behovsstyrd vård.
- Implementera beslut från omställningsplanen.
- Vårdcentralerna ska utgöra navet i vården för patienten.
- Begränsa att betala för digital utomlänsvård.
- Bedriva 1177 på telefon i regionägd regi.
- Välfärdsbrottslighet ska motverkas.

Uppdrag i budget

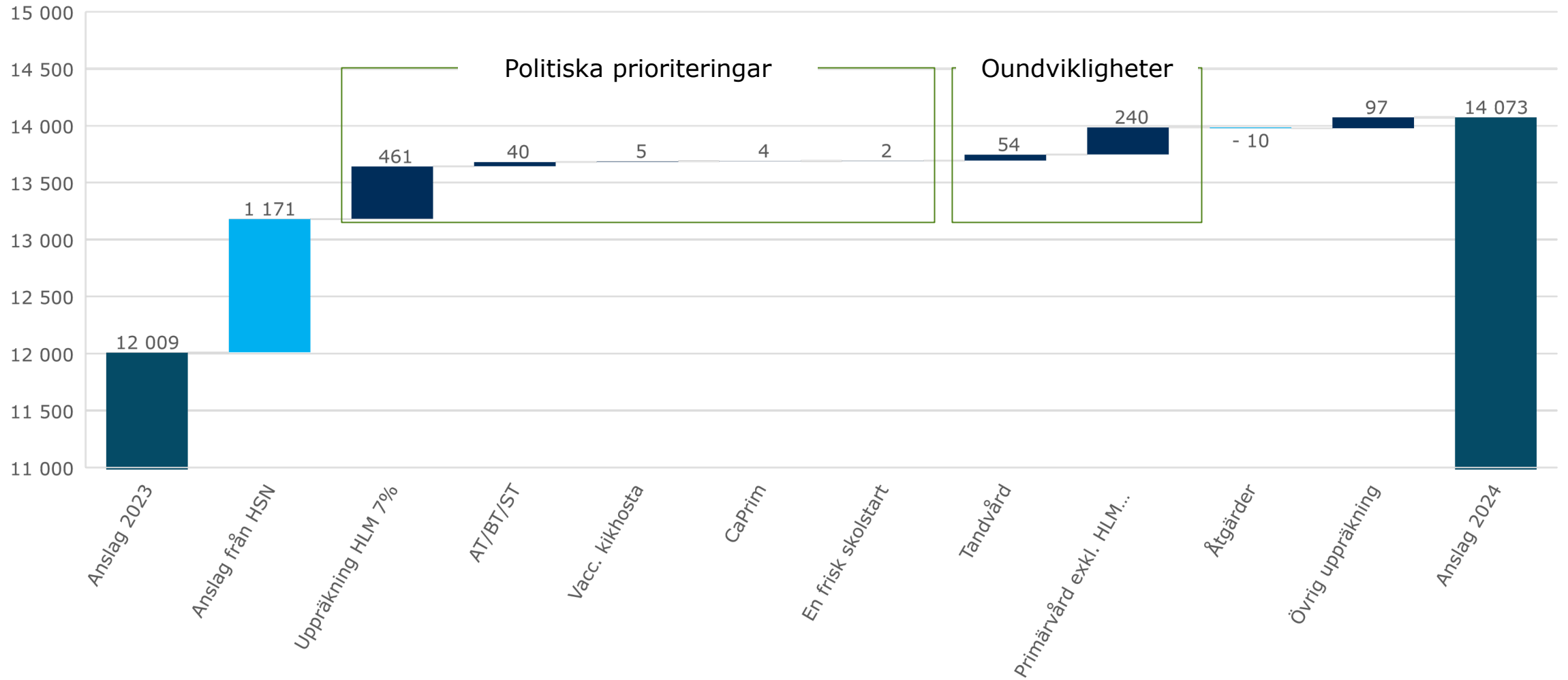
1. PVN får tio nya uppdrag för 2024, till exempel att:
  - Höja ersättning med sju procent till vårdcentraler.
  - Tillse vård i perifera och socioekonomiskt utsatta områden (vårdcentraler).
  - Stödja vårdcentralerna att kunna konsultera specialistläkare.
  - Nå 1100 listade patienter per fast läkarkontakt på vårdcentraler.
  - Utöka vårdcentralernas samverkan för patienter med långvarig smärta i med vårdval primärvårdsrehabilitering och vårdval specialiserad fysioterapi.
  - Öka antalet ST-tjänster inom allmänmedicin.
  - Revidera vårdval primär hörselrehabilitering .
  - Utöka insynen hos aktörer som har avtal enligt LOU och LOV.
- PVN har ytterligare tretton uppdrag som är pågående från 2023.

Ekonomiska förutsättningar och gapslutande åtgärder

Utveckling av HSN:s anslag

Utveckling av PVN:s anslag

Åtgärder för en ekonomi i balans

- Vid budgetunderlagets framtagande våren 2023 prognostiserades ett underskott för HSN 2024 motsvarande 1,7 mdkr. Arbeta med en åtgärdsplan startade.
- PVN bedömdes nå en ekonomi i balans planeringsåren 2024-2026, men underskott 2023 krävde en åtgärdsplan.
- Åtgärdsförslag har arbetats in i båda nämndernas budgetar för 2024.
- Det ettåriga sektorsbidraget har budgeterats in för HSN motsvarande 615 mnkr.
- Trots ovan uppstod ett underskott för HSN motsvarande 560 mnkr.

Huvuddragen i HSN:s åtgärdsplan

- Kortsiktiga åtgärder:
  - minskade förvaltningskostnader
  - tydliga prioriteringar
  - korrigera felaktiga utbetalningar.
  - Högre intäkter av statsbidrag
- Långsiktiga åtgärder:
  - vårdstrukturförändringar psykiatri
  - omställningsplan vårdval
  - dämpad kostnadsutveckling av läkemedel.

Bilaga 2

Förslag på teman Samverkansrådet HSF 2024

SRF:

- Ledsagning i vården, uppföljning om arbetet så förslagsvis till hösten
- Synpedagogutbildning, hur ska regionen säkerställa att det finns utbildad och kompetent personal när syncentralen övergår i regional regi nästa år?
- Rehab i primärvården, kan exempelvis äldre med lindrig synnedbättring få hjälp med enklare hjälpmedel osv?

Funktionsrätt Stockholms län

Nedan är en sammanställning av frågor, ämnen och teman som Funktionsrätt Stockholms län har önskemål om att behandla i samverkansrådet:

- Strategisk målbild och plan – hur ska denna se ut? Hur involveras patienterna i arbetet med planen?
- Satsningen på en mer behovsstyrd och jämlik vård – vad innebär arbetet mer konkret? Hur kommer det märkas hos invånarna/patienterna i Stockholms län under 2024?
- Kompetensförsörjning – Vad gör HSF för att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv för vårdpersonal och stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen?
- Sammanhållen vård - vilka satsningar planerar HSF att göra för att stärka arbetet med en sammanhållen vård?
- Behovsstyrd kommunikation – under året ska HSF utveckla de sidor som Region Stockholm ansvarar för på 1177.se. Hur ska arbetet gå till? Hur kommer patienterna att involveras i detta arbete?
- Hjälpmedel
  - Hur arbetar HSF för att säkerställa kvaliteten på hjälpmedel?
  - Digitala behandlingshjälpmedel – vi vill veta mer om det här arbetet. Vilka områden omfattas och hur säkerställer regionen tillgängligheten?
- Specialiserad öppenvård. Region Uppsala och Akademiska sjukhuset där Blod- och tumörsjukdomars behandlingsmottagning har öppnat en mindre mottagning i Gränbystaden med fokus på personcentrerad vård. Ett positivt exempel på hur vården kan arbeta för att komma närmre patienterna.

- ”Arbetet med att säkerställa god och tillgänglig vård för alla personer med funktionsnedsättning. Aktiviteter för att öka kunskaper om hela målgruppen inom hälso- och sjukvården kommer att genomföras under året” – Hur går arbetet? Hur kan funktionsrättsrörelsen och/eller samverkansrådet involveras i det här arbetet?
- Läkemedel. Nya och effektiva läkemedel lanseras på marknaden, regionen har fått ökade kostnader för läkemedel, samtidigt blir fler och fler läkemedel restnoterade. Hur arbetar regionen och HSF långsiktigt kring läkemedelsfrågor?
- Omställningen till god och nära vård – hur ser planen ut och vad kommer hända under 2024?

Funktionsrätt Stockholms län presenterar gärna vår rapport Från digitalt utanförskap till digitalt innanförskap.

https://funktionsrattstockholmslan.se/wp-content/uploads/2023/12/Fran-digitalt-utanforskap-till-digitalt-innanforskap_digital.pdf

Beställarplan vård av äldre

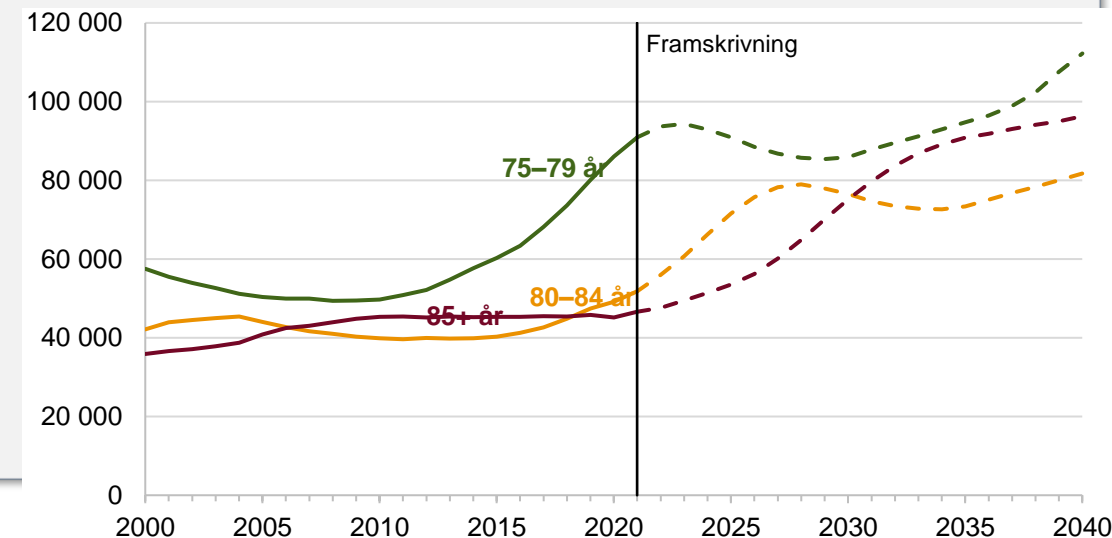

Bakgrund

Nuvarande geriatrikplan gäller för perioden 2018-2026. Sedan planen togs fram har bland annat vårdtider kortats och omställning mot god och nära vård inletts. Behöver långsiktiga plan för hur vård för äldre bör utformas för att vi ska kunna möta behoven hos en växande andel äldre med sammansatta vårdbehov. Vi står inför en demografisk utmaning samtidigt som vi har begränsade resurser; både personal och ekonomiska medel.

Under 2022 inledde förvaltningen arbetet som genomförs i tre steg.

- ✓ Kartläggning, nulägesanalys och prognos till 2031
- ✓ Omställningsplan vårdval
- Beställarplan vård av äldre

Uppdrag *Beställarplan* 10-årsperspektiv

- Hur behöver vården för äldre personer med sammansatta behov se ut om 10 år?
- Vilka behov har vi att möta?
- I vilken riktning behöver vården utvecklas?

Skapa förutsättningar att utifrån principen om sammanhållen vård och Nära vård kunna möta det framtida vårdbehovet. Omfattar merparten av vårdområdena som möter äldre med sammansatta vårdbehov.

Beställarplan för vård av äldre kommer att omfatta:

1. En beskrivning av nuläget
2. Analys av vårdbehov
3. Konkret plan för vad som behöver göras på kortare och längre sikt, när och av vem

Beställarplanen kommer att följas upp, utvärderas och vb justeras kontinuerligt tillsammans med företrädare för patienter samt vård och omsorgsgivare.

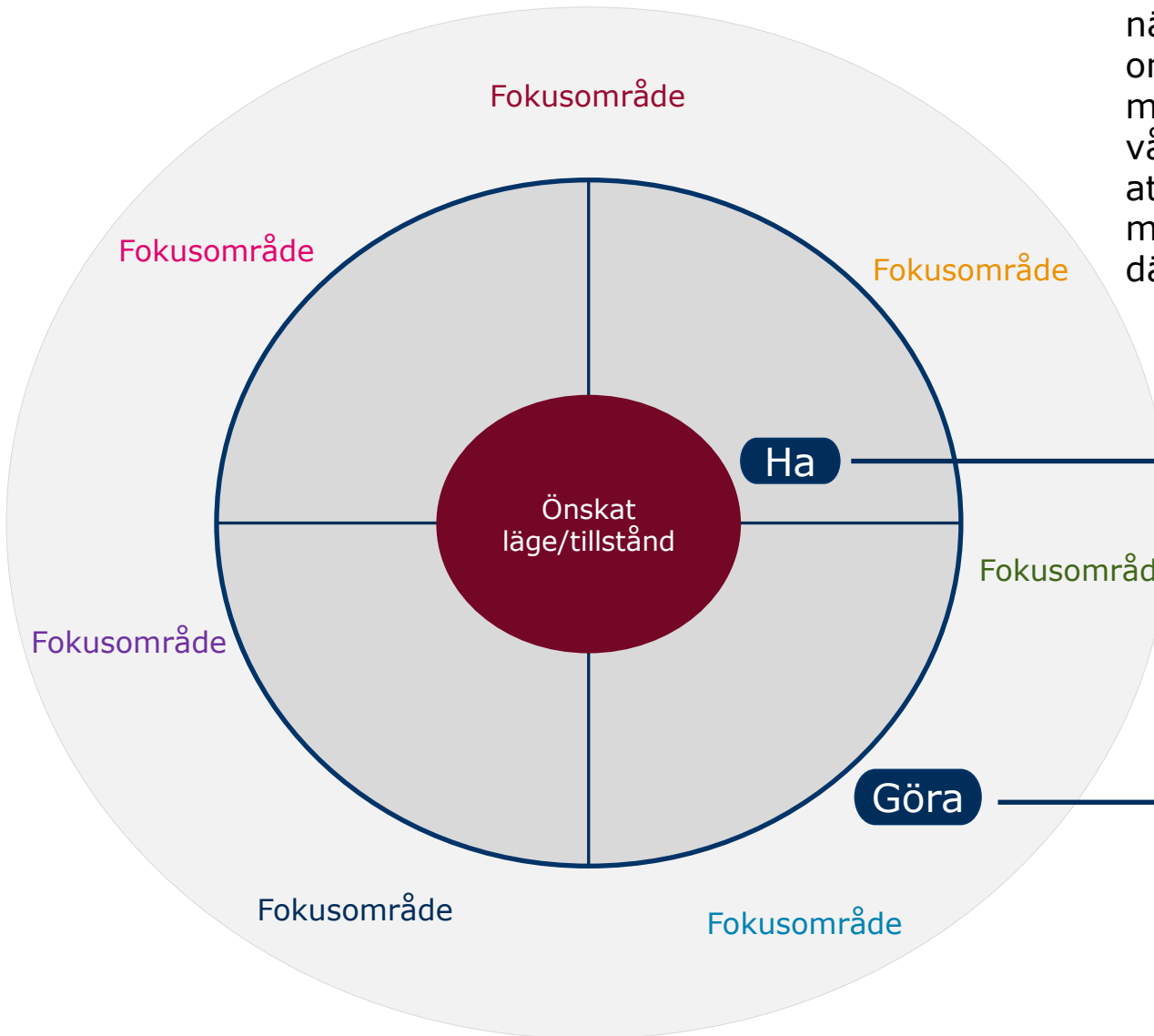
Så har vi arbetat

- Workshops
- Behovsanalyser
- Nulägesbeskrivning
- Arbetet under hösten 2023 Q1 2024. Beslut i Hälsa- och sjukvårdsnämnd samt Primärvårdsnämnden i april 2024. Arbetet samordnas med utredning om *Sammanhållen vård i hemmet*.

Intressenter som på olika sätt involveras i arbetet:

- Patient- och närståendeföreträdare
- Pensionärsorganisationer
- Kunskapsorganisationer
- Regionala samrådsgruppen äldre
- Branschråd
- Företrädare för vård- och omsorgsgivare
- Personalorganisationer
- Seniorvårdsberedningen

Förslag målbild vård av äldre

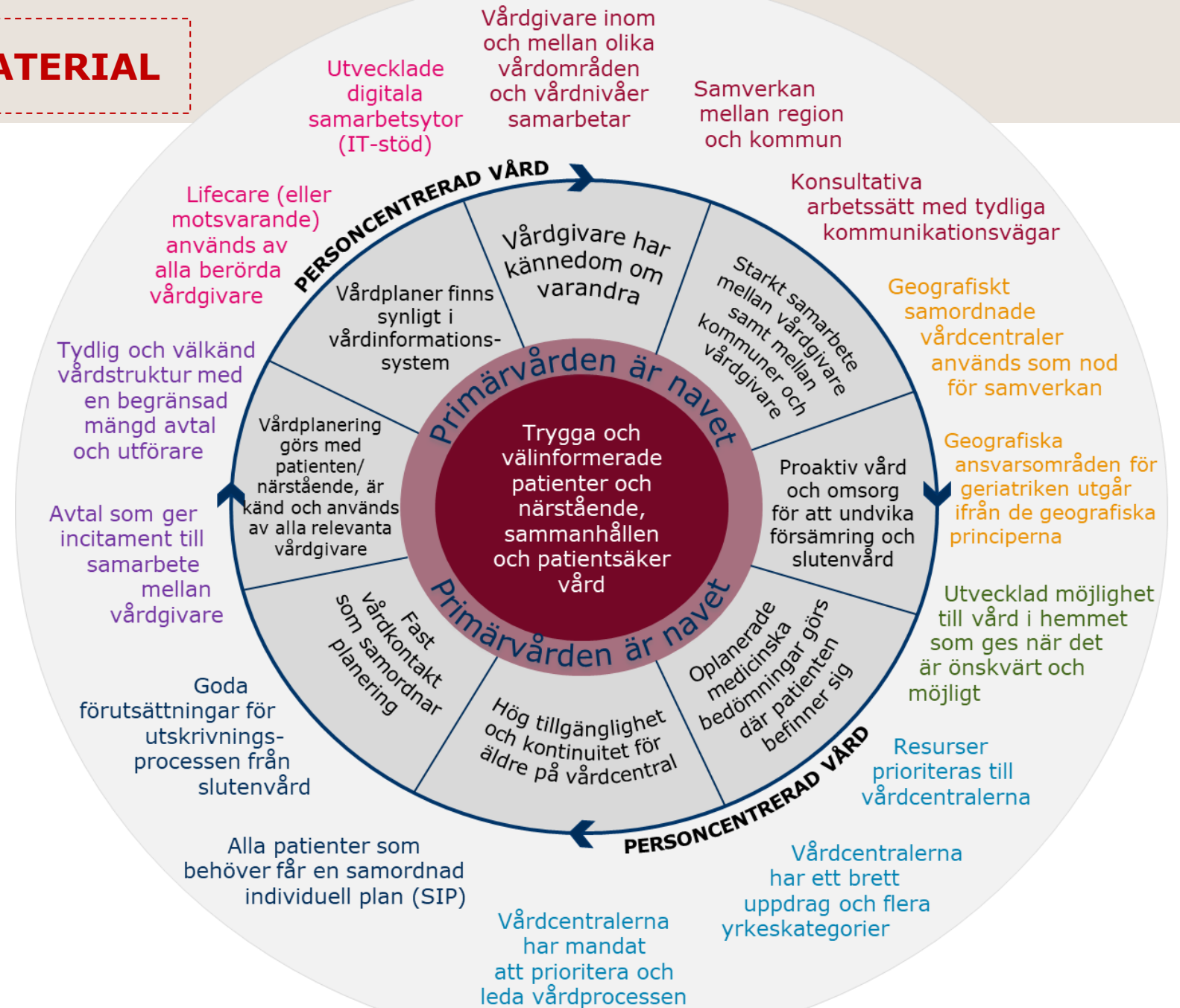
Målbilden har utvecklats utifrån dialoger med patienter och närstående, pensionärsföreträdare, företrädare för vård och omsorgsgivare och regionpolitiker. Målbilden består av en kärna med ett **önskat läge** för hur vården av äldre med sammansatta vårdbehov bör fungera. Det önskade läget kan uppfyllas genom att ett antal centrala **byggstenar** utvecklas och förstärks jämfört med nuläget. Till byggstenarna kopplar ett antal **fokusområden** där utvecklingsarbete/insatser behöver fokuseras.

De **byggstenar** som behöver utvecklas för att det överordnade målet ska kunna uppfyllas

Fokusområden som bidrar till byggstenarna

Fokusområden

1. Samarbete mellan vård- och omsorgsgivare
2. Samverkan inom tydliga geografiska områden
3. Vård i hemmet
4. Vårdcentralernas uppdrag
5. Vårdplanering
6. Avtal och styrning
7. Stödstrukturer

Målet med planen för vården av äldre med sammansatta vårdbehov är att vi styr mot en mer effektiv resursanvändning samt jämlik vård

Utifrån förslaget till målbild, är det något ni saknar eller har kommentarer kring?